

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова
Житлово-комунальний коледж

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова відбіркової комісії
_____ В.І. Лук'янов
« ____ » _____ 2019р.

ПРОГРАМА

фахових вступних випробувань на здобуття
освітньо-кваліфікаційного рівня **молодший спеціаліст**
зі спеціальності **076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»**
спеціалізації **«Комерційна діяльність»**
галузі знань **07 «Управління та адміністрування»**

ОБГОВОРЕНО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні циклової комісії
комерційної діяльності
Протокол № _____ від « ____ » _____ 2019р.
Голова ЦК _____ Г.В. Непочатова

Харків – 2019р.

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Опис основних розділів та їх короткий зміст	5
1.1. Дисципліна «Економіка підприємства»	5
1.2. Дисципліна «Комерційне товарознавство»	8
1.2.1. Теоретичні основи товарознавства	8
1.2.2. Товарознавство продовольчих товарів	9
1.2.3. Товарознавство непродовольчих товарів	11
2. Орієнтований перелік питань для фахового вступного випробування	15
2.1. Дисципліна «Економіка підприємства»	15
2.2. Дисципліна «Комерційне товарознавство»	16
3. Структура завдання для фахового вступного випробування	18
Критерії оцінювання	22
Список використаних джерел	20

ВСТУП

Швидкий розвиток ринкових відносин, зміни в інституціональній структурі економіки України створили нове середовище для здійснення комерційних зусиль сучасних підприємств, які діють як у виробничій, так і у невиробничій сферах. Житлово-комунальний коледж Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова (ЖКК ХНУМГ ім. О.М. Бекетова) здійснює підготовку фахівців в області комерційної діяльності з 1992 року і понад 25 років проводить роботу щодо залучення кваліфікованих робітників на ступеневе навчання в цьому напрямку. Кваліфікований робітник - це освітньо-кваліфікаційний рівень робітника, який на основі повної або базової загальної середньої освіти здобув спеціальні уміння та знання, має відповідний досвід їх застосування для вирішення професійних завдань у певній галузі господарства.

ЖКК ХНУМГ ім. О.М. Бекетова має право прийняти на перший курс (зі скороченим терміном навчання) або на другий курс (з нормативним терміном навчання) на вакантні місця осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень кваліфікованого робітника для здобуття ними освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст». Абітурієнти повинні мати повну загальну середню освіту та здібності щодо оволодіння знаннями, уміннями і навичками в області природничо-наукової, загальноекономічної, професійної та практичної підготовки. Зарахування проводиться за результатами фахових вступних випробувань.

Мета вступного випробування зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціалізації «Комерційна діяльність» на освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст» – визначення рівня підготовленості вступників, які бажають навчатися у Житлово-комунальному коледжі ХНУМГ імені О.М. Бекетова, виявлення їх реальних знань, умінь і навичок як кваліфікованих робітників.

Завданнями комплексного вступного випробування є:

- перевірка розуміння абітурієнтом програмного матеріалу профільних дисциплін загальноєкономічної та професійної підготовки;
- оцінювання здатності абітурієнта до творчого використання набутих знань;
- аналіз уміння абітурієнта сформулювати своє ставлення до конкретних проблем комерційної діяльності організацій в умовах ринку.

До програми фахового вступного випробування включено навчальний матеріал нормативних дисциплін: циклу природничо-наукової та загальноєкономічної підготовки - «Економіка підприємства» та циклу професійної підготовки молодшого спеціаліста - «Комерційне товарознавство». Вибір саме цих дисциплін дозволяє комплексно оцінити рівень теоретичної і практичної підготовки вступників, визначити ступінь орієнтації в реальному комерційному середовищі та засвоєння ними основних професійних навичок, необхідних для продовження навчання на рівні молодшого спеціаліста.

У кожному варіанті фахового вступного випробування поєднуються теоретичні питання у вигляді різних типів тестових завдань та матеріал практичного характеру.

Порядок проведення та терміни фахового випробування визначаються відбірковою приймальною комісією ЖКК ХНУМГ імені О.М. Бекетова.

1. ОПИС ОСНОВНИХ РОЗДІЛІВ ТА ЇХ КОРОТКИЙ ЗМІСТ

1.1. Дисципліна «Економіка підприємства»

1.1.1. Підприємство в системі економічних відносин

Підприємство як суб'єкт ринкових відносин, функціонально-правовий статус його діяльності. Класифікація підприємств, організаційно-економічні особливості їх функціонування.

Інтеграційні форми підприємств та організацій. Форми добровільного й інституційного об'єднання підприємств та організацій. Мета їх створення, особливість та ефективність діяльності.

Зовнішнє середовище функціонування підприємств: макросередовище та мікросередовище. Поняття й загальна характеристика ринкового середовища функціонування підприємств. Сутність, функції і типи сучасного ринку. Загальні принципи та етичні норми поведінки суб'єктів господарювання на ринку.

1.1.2. Основні засоби промислового підприємства

Основний капітал підприємства. Поняття та склад основних засобів підприємства. Класифікація основних засобів підприємства.

Оцінка основних засобів. Первісна, відновлювальна, залишкова, переоцінена, ліквідаційна вартість основних засобів. Індксація вартості основних засобів підприємства.

Знос та відтворення основних засобів виробничого підприємства. Амортизація основних засобів, методи нарахування амортизації.

Оцінка доцільності витрат на періодичний ремонт, модернізацію й заміну виробничого устаткування. Розширене відтворення основних фондів їх технічним переозброєнням, реконструкцією, розширенням і новим будівництвом.

Показники стану та ефективності використання основних засобів промислового підприємства. Завдання управління основними засобами підприємства та шляхи їх розв'язання.

1.1.3. Виробничі фонди промислового підприємства

Сутність та види виробничої потужності промислового підприємства. Фактори, що визначають рівень виробничої потужності підприємства. Методичні принципи розрахунку рівня виробничої потужності промислового підприємства.

1.1.4. Нематеріальні ресурси та активи підприємства

Поняття та види нематеріальних ресурсів підприємства, їх вплив на конкурентоспроможність продукції на ринку. Характеристика об'єктів промислової власності. Інформаційні технології та програмні продукти. Інші нематеріальні ресурси («ноу-хау», раціоналізаторські пропозиції, найменування місця походження товару, гудвіл фірми).

Нематеріальні активи як юридичне оформлені права виключного користування об'єктами промислової та інтелектуальної власності. Вартісна оцінка й строки зношування (старіння) нематеріальних активів.

1.1.5. Обігові кошти підприємства

Обіговий капітал підприємства: його сутність та склад. Сутнісна характеристика обігових коштів як сукупності поточних витрат фінансових коштів. Відокремлення обігових коштів, що обслуговують сферу виробництва й сферу обігу. Нормовані й ненормовані обігові кошти. Функціональна та елементна структура обігових коштів, її динаміка на підприємствах різних галузей економіки. Джерела формування обігових коштів підприємства.

Призначення нормування (розрахунку нормативів) обігових коштів. Методи розрахунку нормативів обігових коштів (аналітичний, коефіцієнтний, прямого рахунку). Обчислення нормативів обігових коштів в окремих їхніх елементах (виробничих запасах, незавершеному виробництві, витратах майбутніх періодів, залишках готової продукції). Визначення сукупного нормативу обігових коштів підприємства.

Основні показники рівня ефективності використання обігових коштів: коефіцієнти оборотності й завантаження, тривалість одного обороту, рентабельність (методика їх розрахунку). Шляхи підвищення ефективності використання обігових коштів (оптимізація запасів ресурсів і незавершеного виробництва, скорочення тривалості виробничого циклу, поліпшення організації матеріально-технічного забезпечення, прискорення реалізації виробленої продукції).

Проблеми нестачі обігових коштів і поновлення їхньої величини до нормативного рівня за умови кризисної ситуації на підприємстві. Управління дебіторською заборгованістю та грошовими коштами промислового підприємства.

1.1.6. Виробництво, якість та конкурентоспроможність продукції

Загальна сутнісна характеристика продукції промислового підприємства, її класифікація та вимірники обсягу. Номенклатура, асортимент продукції. Валова, товарна, чиста та реалізована продукція. Вплив маркетингової діяльності на формування програми випуску продукції ринку. Особливості визначення ринкового попиту на окремі види продукції. Схема формування виробничої програми підприємства.

Якість продукції як економічна категорія. Показники і методи оцінки якості продукції. Поняття і визначення рівня конкурентоспроможності продукції вітчизняних підприємств на ринку. Вплив підвищення якості продукції на економіку та імідж підприємства. Технічні, організаційні та соціальні заходи для підвищення якості та конкурентоспроможності продукції вітчизняних товаровиробників.

1.1.7. Трудові ресурси підприємства

Поняття персоналу в контексті економічних понять трудових ресурсів, кадрів, трудового потенціалу. Категорії персоналу підприємства (керівники, спеціалісти, службовці, робітники). Поділ персоналу за професіями і кваліфікацією. Особливості структури персоналу різних підприємств та організацій різних типів, розмірів та форм власності. Показники використання

персоналу. Визначення чисельності окремих категорій працівників. Розрахунок чисельності робітників-відрядників. Розрахунок чисельності робітників-погодинників, інших категорій працюючих.

Продуктивність праці як економічна категорія. Методичні підходи до розрахунку продуктивності праці на виробничих підприємствах. Чинники зростання продуктивності праці. Динаміка продуктивності праці на підприємствах різних галузей. Наявні резерви зростання продуктивності праці та заходи для їх використання в сучасних умовах господарювання. Розрахунки можливого зростання продуктивності праці за рахунок дії окремих чинників.

Мотивація як процес стимулювання людей до ефективної трудової діяльності. Аналіз формування та використання персоналу підприємства.

1.1.8. Витрати промислового підприємства

Поточні витрати як комплексний економічний показник. Включення поточних витрат до собівартості продукції. Класифікація витрат за окремими ознаками (ступенем однорідності, призначенням та місцем виникнення, зв'язком з обсягом виробництва, способом обчислення на одиницю продукції). Структура поточних витрат за окремими групами первинних елементів на підприємствах різних галузей та тенденція її зміни з часом.

Зміст обчислення кошторису виробництва. Розрахунки кошторису виробництва за окремими економічними елементами. Порядок розробки кошторису виробництва залежно від стадії й форми прогнозування, наявності інформації, розміру підприємства. Загальний рівень поточних витрат на виробництво валової, товарної й реалізованої продукції.

Калькулювання та його місце в економічних розрахунках. Об'єкти калькулювання й калькуляційні одиниці. Типова номенклатура калькуляційних статей витрат для більшості підприємств різних галузей.

Групи чинників (способів) зниження поточних витрат у розрахунку на одиницю продукції: підвищення технічного рівня виробництва; вдосконалення організації виробництва, праці й управління; збільшення обсягу виробництва та підвищення якості продукції.

1.1.9. Результативність діяльності підприємства

Прибуток і дохід як основні показники фінансових результатів діяльності підприємства. Прибутковість і дохідність: їх сутність та різниця між ними. Джерела формування загальної величини прибутку (доходу) підприємства. Типова схема використання прибутку (доходу) підприємства. Рівень прибутковості підприємств різних галузей економіки в Україні.

Рентабельність як відносний показник ефективності діяльності підприємства. Загальна характеристика рентабельності застосованих (інвестованих) ресурсів. Обчислення рентабельності виробничих фондів (виробництва); сукупних активів; власного (акціонерного) капіталу. Рентабельність певного обсягу продукції та окремих виробів. Динаміка і способи підвищення рівня рентабельності на підприємствах різних галузей економіки України.

Класифікація чинників зростання ефективності виробництва за певними

ознаками: видами витрат і ресурсів (джерелами зростання); напрямками розвитку й удосконалення виробництва; місцем реалізації в системі управління виробництвом. Розподіл внутрішніх чинників на так звані тверді (технологія, устаткування, матеріали та енергія, виробни) і м'які (організація й системи, працівники, методи роботи, стиль управління). Зовнішні чинники зростання ефективності виробництва (державна економічна й соціальна політика, інституційні механізми, інфраструктура, структурні зміни в суспільстві та економіці).

1.2. Дисципліна «Комерційне товарознавство»

1.2.1. Теоретичні основи товарознавства

Предмет, методологія і завдання товарознавства. Предмет і методи товарознавства. Основні категорії та зміст товарознавства. Місце товарознавства в системі наукових знань. Завдання сучасного товарознавства.

Теоретичні основи формування потреб і споживання товарів. Категорія «потреби». Характеристика потреб. Класифікація потреб. Чинники формування потреб. Суспільні потреби в товарах. Основи раціонального споживання товарів. Типологія споживачів та сегментація ринку товарів.

Споживчі властивості товарів. Загальна характеристика споживчих властивостей товарів. Номенклатура споживчих властивостей і показників. Вибір номенклатури споживчих властивостей.

Роль стандартизації в розвитку народного господарства країни. Основні терміни і визначення в галузі стандартизації: фактична стандартизація, офіційна стандартизація, мета та види стандартизації, об'єкти стандартизації. Закон України «Про стандартизацію», «Про захист прав споживачів», «Про якість та безпеку харчових продуктів».

Якість товарів. Оцінка якості товарів. Сутність категорії «якість». Рівень якості товарів. Основні фактори, що визначають якість товарів. Показники якості. Категорія «доброякісність», сорти товарів. Дефекти товарів. Види дефектів. Якість товару і конкурентоспроможність. Системи управління якістю. Методи оцінки якості та їх групування. Методи з використанням об'єктивних способів вимірювання. Методи з використанням евристичних способів оцінки. Статистичні методи оцінки показників якості. Оцінка рівня якості товарів. Методи оцінки рівня якості. Контроль якості товарів.

Зберігання товарів. Зміна якості товарів під час зберігання. Процеси, що відбуваються в товарах при зберіганні: фізичні, фізико-хімічні, біохімічні, мікробіологічні. Фактори, що сприяють збереженню якості товарів. Умови зберігання товарів. Терміни придатності та експлуатації товарів. Фактори, що викликають зміни якості товарів. Товарні втрати. Методи зберігання товарів. Тара та пакувальні матеріали.

Класифікація товарів. Сутність, мета, значення класифікації. Системи класифікації товарів. Методи класифікації товарів. Ієрархічний метод класифікації. Фасетний метод класифікації. Особливості класифікації

продовольчих товарів. Особливості класифікації непродовольчих товарів. Артикули і преїскурантні номери товарів.

Кодування товарів. Сутність та цілі кодування товарів. Правила і методи кодування товарів. Код, структура коду. Класифікатор товарів. Систематичний товарний словник. Алфавітний товарний словник. Номенклатура товарів народного споживання. Штрихове кодування товарів у ринкових умовах. Структура штрихових кодів.

Асортимент товарів. Основні поняття про асортимент, товарну номенклатуру. Промисловий асортимент. Торговий асортимент. Властивості асортименту. Види асортименту: простий, складний, груповий, розгорнутий, змішаний, раціональний, оптимальний.

Інформаційне забезпечення та маркування товарів. Інформація про товар. Рівні інформаційних комунікацій. Засоби і форми товарної інформації. Види інформації про товар: основоположна, комерційна, споживча. Вимоги до інформації про товар: достовірність, доступність, достатність. Маркування товарів. Загальні та специфічні вимоги до маркування товарів.

1.2.2. Товарознавство продовольчих товарів

Зерноборошняні товари. Крупи. Споживчі властивості круп. Класифікація та асортимент круп. Структурна технологічна схема виробництва круп. Вимоги до якості круп. Правила приймання, відбору середніх проб, оцінка якості круп.

Борошно. Макаронні вироби. Класифікація та асортимент борошна. Показники якості борошна. Виробництво макаронних виробів. Класифікація макаронних виробів. Показники якості макаронних виробів. Правила приймання, відбору середніх проб, оцінка якості борошна, макаронних виробів.

Хлібобулочні вироби. Класифікація та асортимент хлібобулочних виробів. Формування якості хліба в процесі виробництва. Оцінка якості, дефекти хлібобулочних виробів.

Плодоовочеві товари. Загальна характеристика плодоовочевої продукції. Хімічний склад плодів (фруктів) та овочів. Харчова цінність плодів та овочів. Фізичні властивості плодів та овочів. Стандартизація плодів та овочів. Оцінка якості.

Свіжі фрукти та овочі. Класифікація свіжих фруктів. Насіннячкові плоди. Кісточкові плоди. Ягоди. Горіхоплідні. Субтропічні та тропічні плоди. Класифікація свіжих овочів. Вегетативні овочі. Бульбоплідні, коренеплідні, капустяні, цибулинні, салатно-шпинатні, десертні овочі. Плодові овочі. Гарбузові, томатні, бобові, зернові овочі.

Смакові товари. Загальна характеристика смакових товарів. Класифікація смакових товарів. Хімічний склад смакових товарів.

Чай, кава. Загальні споживчі властивості чаю та чайних напоїв. Хімічний склад чайної рослини. Класифікація та асортимент чаю. Товарознавчо-технологічна характеристика чаю. Хімічні складові кави. Класифікація та асортимент кави. Товарознавчо-технологічна характеристика кави. Показники якості чаю, кави.

Прянощі, приправи. Споживчі властивості, хімічний склад прянощів. Класифікація прянощів.

Кондитерські товари. Крохмаль, цукор, мед. Крохмаль та крохмалепродукти: властивості, використання. Цукор: значення у харчуванні людини. Сировина і основні технологічні процеси виробництва цукру. Показники якості цукру. Споживчі властивості меду. Класифікація, асортимент, вимоги до якості меду. Фальсифікація меду.

Фруктово-ягідні кондитерські вироби. Класифікація фруктово-ягідних виробів.

Какао-продукти. Споживчі властивості какао-продуктів. Шоколад та шоколадні вироби. Вимоги до якості шоколаду. Какао-порошок. Пакування та зберігання шоколаду та какао-порошку.

Цукристі кондитерські вироби. Класифікація цукристих кондитерських виробів. Вимоги до якості, дефекти цукристих кондитерських виробів.

Борошністі кондитерські вироби. Класифікація борошністих кондитерських виробів. Печиво. Галети. Пряники. Вафлі. Тістечка і торти.

Інші види фруктово-ягідних виробів: кекси, рулети. Вимоги до якості, правила приймання, зберігання.

Молоко та молочні товари. Молоко. Склад та споживчі властивості молока. Фізико-хімічні властивості молока. Асортимент питного молока. Органолептичні, фізико-хімічні, мікробіологічні показники якості пастеризованого молока. Вимоги до якості молока.

Вершки, молочні консерви. Споживчі переваги концентрованих молочних продуктів. Сухі молочні продукти дитячого харчування. Вимоги до якості вершків, молочних консервів.

Масло вершкове. Класифікація, асортимент вершкового масла. Фасування, транспортування та зберігання вершкового масла.

Кисломолочні продукти. Загальна характеристика, класифікація кисломолочних продуктів.

Сичужні сири. Споживчі властивості сирів. Класифікація сиру. Особливості технології та якості сирів. Товарознавчо-технологічна характеристика натуральних сичужних та перероблених сирів. Показники якості сичужних сирів. Експертиза сичужних сирів.

М'ясо та м'ясні товари. Товарознавча характеристика м'яса. Класифікація м'яса. Маркування м'яса. Вимоги до розрубання туш забійних тварин. Оцінка якості м'яса. Показники якості м'яса. Транспортування і зберігання м'яса. Контроль якості м'яса та м'ясних продуктів. М'ясо хворих тварин. Види псування м'яса.

М'ясні напівфабрикати. М'ясні кулінарні вироби.

Ковбасні вироби. Харчова цінність ковбасних виробів. Класифікація ковбасних виробів. Асортимент ковбасних виробів. Варені ковбасні вироби. Запечені ковбасні вироби. Напівкопчені ковбаси. Копчені ковбаси. Сиров'ялені ковбаси. Вимоги до якості ковбасних виробів. Перевезення і зберігання ковбасних виробів.

Субпродукти. М'ясні копченості.

Риба та рибні товари. Класифікація промислових риб. Морфологічний склад м'яса риб. Хімічний склад та харчова цінність м'яса риб.

Жива, охолоджена, морожена риба. Вимоги до якості живої товарної риби. Захворювання риби. Асортимент охолодженої риби. Умови та терміни зберігання охолодженої риби. Схема виробництва мороженої риби. Показники якості та дефекти мороженої риби.

Солена риба, в'ялена риба, копчена риба, баликові вироби. Способи засолювання та маринування риби. Асортимент, вимоги до якості солоної та маринованої риби. Способи копчення риби. Асортимент копчених рибних продуктів. Вимоги до якості копчених рибних товарів.

Рибні консерви і презерви. Загальна характеристика рибних консервів. Натуральні рибні консерви. Закусочні рибні консерви.

1.2.3. Товарознавство непродовольчих товарів

Товари із пластмас. Визначення пластмас. Класифікація і характеристика основних видів полімерів і пластмас на їх основі, які застосовуються у виробництві побутових товарів. Класифікація і характеристика асортименту товарів із пластмас.

Товари побутової хімії. Визначення хімічних побутових товарів та їх роль у побуті. Класифікація товарів побутової хімії.

Клеючі засоби. Класифікація клеїв. Асортимент клеїв.

Лакофарбові товари. Класифікація, характеристика.

Мийні засоби. Класифікація мийних засобів. Мила: характеристика асортименту, споживних властивостей, особливостей функціонування. Синтетичні мийні засоби.

Різні побутові хімічні товари (мінеральні добрива, отрутохімікати). Особливості упакування, маркування, зберігання та транспортування.

Металеві побутові товари. Метали та металеві сплави. Характеристика металів і металевих сплавів: заліза і його сплавів (чавун, сталь), алюмінію і його сплавів, міді та її сплавів, цинку, олова, свинцю, кадмію, хрому, нікелю, титану. Марки металів і сплавів, їх властивості.

Асортимент металевого посуду, вимоги до нього. Споживні властивості металевого посуду. Класифікація металевого посуду за видами сплавів, способами виготовлення, характером обробки поверхні, видами покриття, декорування.

Ножові вироби і столові прилади. Вимоги до ножових виробів і столових приладів, їх споживні властивості. Класифікація, характеристика асортименту ножів столових, буфетних, кабінетних, господарських, ремісничо-промислових, мисливських, гастрономічних. Ножі складані.

Столові прилади: матеріали, які застосовують для їх виготовлення, особливості виробництва і декорування. Класифікація, характеристика асортименту і споживних властивостей столових приборів.

Приладдя для вікон і дверей. Загальні вимоги до цієї групи товарів. Матеріали, які застосовуються для їх виробництва, особливості виробництва, характер обробки поверхні і декорування. Класифікація приладдя для вікон та

дверей. Замки, їх будова, споживні властивості. Характеристика асортименту замикаючих пристроїв. Завіси (петлі), ручки, допоміжне та інше приладдя для вікон і дверей, їх класифікація, характеристика асортименту, комплектність. Показники якості приладдя різного поліпшення.

Інструментальні товари. Класифікація інструментальних товарів для обробки деревини. Класифікація, характеристика асортименту інструментів для обробки металів. Класифікація, характеристика асортименту монтажного і вимірювального інструменту. Асортимент інструменту для будівельних та інших робіт.

Садово-городній інвентар. Загальні властивості. Матеріали, які застосовуються для їх виробництва, особливості виробництва і обробки землі, збирання сільськогосподарської продукції, обробки дерева та інших робіт. Асортимент, показники якості окремих видів інвентарю.

Побутові електричні товари. Класифікація побутових електротехнічних товарів (ПЕТ). Загальні вимоги до якості електропобутових машин і приладів. Споживні властивості ПЕТ, їх класифікація.

Проводи і шнури. Електроустановочні вироби.

Побутові світильники.

Електроосвітлювальна арматура та її призначення.

Побутові електричні машини.

Побутові холодильники. Значення холоду для зберігання продуктів. Принципи роботи холодильників. Класифікація холодильників.

Показники якості. Вимоги до якості побутових холодильників.

Побутові пральні машини. Технічні показники ПМР, характеристика асортименту, конструкція основних вузлів. Технічні показники, характеристика асортименту двобаккових активаторних машин. Пральні машини напівавтоматичні однобачкові барабанного типу: конструкція основних вузлів, технічні показники, характеристика асортименту. Пральні машини автоматичні (ПМА), їх конструктивне виконання.

Машини для прибирання приміщень. Класифікація пилососів. Класифікація основних вузлів пилососів. Характеристика асортименту пилососів.

Машини для механізації кухонних робіт.

Машини для підтримання мікроклімату у приміщенні. Основні параметри мікроклімату у приміщенні, їх оптимальні значення. Класифікація машин для підтримання мікроклімату у приміщенні. Загальні вимоги до якості.

Меблеві товари. Визначення меблевих товарів. Характеристика матеріалів, які застосовуються у виробництві меблів. Класифікація меблів за призначенням, застосуванням матеріалів, конструкцією. Основи виробництва та формування асортименту і споживних властивостей столярних меблів, гнучо-клеєних, гнутих, плетених меблів із металевим каркасом, меблів на основі пластмас. Характеристика асортименту меблів і споживних властивостей. Показники якості та їх оцінка. Маркування, транспортування і зберігання меблів.

Будівельні товари. Визначення будівельних товарів та їх значення. Класифікація будівельних товарів за призначенням, походженням, складом, видом сировини та іншими ознаками. Загальні і спеціальні властивості

будівельних матеріалів. Основи виробництва і властивості будівельних матеріалів та виробів з кераміки, скла, металів, деревини, пластмас на основі целюлози, полімеризаційних та полікондесаційних смол.

Мінеральні в'язучі речовини (МВР). Призначення, класифікація, основи виробництва. Гідравлічні в'язучі речовини (гідравлічне вапно, цемент).

Асортимент виробів і матеріалів для стін та перегородок. Класифікація, характеристика асортименту, споживних властивостей та особливостей використання цегли (глиняної, піщано-вапняної, шлаковапняної), керамічних, бетонних, скляних пустотілих блоків та склопрофіліту, гіпсових плит, матеріалів та виробів із деревини. Пробкові покриття для стін, панелі для стін різного сировинного складу (облицьовані вологостійкими покриттями), пробкові звукоізоляційні, перегородки офісні.

Покрівельні та гідроізоляційні матеріали. Класифікація, характеристика асортименту.

Облицьовальні та оздоблювальні матеріали. Класифікація, основні споживні властивості. Характеристика асортименту та якості матеріалів і виробів для зовнішнього та внутрішнього облицювання. Пластикова вагонна, підвісна стеля, плінтус пластиковий.

Матеріали для підлоги. Класифікація, основні споживні властивості. Асортимент і якість матеріалів для підлоги з деревини, кераміки, лінолеумних матеріалів, плиток та наливних підлог на основі пластмас, ламінованих покриттів (паркету, дошки). Гідроізоляція для підлоги, водяне опалення для підлоги.

Санітарно-технічні вироби та установочна арматура. Класифікація, асортимент і якість виробів та арматури для обладнання ванних і туалетних кімнат, кухні, приладів для центрального та автономного опалення.

Швейні вироби. Характеристика ергономічних, естетичних вимог до одягу та вимог, які характеризують терміни служби виробів.

Стандартна та навчальна класифікація одягу. Характеристика асортименту основних класів одягу: побутовий одяг, спортивний одяг, спеціальний, відомчий.

Маркування, пакування, транспортування та зберігання швейних виробів.

Трикотажні товари. Класифікація трикотажних товарів. Характеристика асортименту верхніх, білизняних, панчішно-шкарпеткових, рукавичних товарів та шарфів.

Маркування, пакування, транспортування та зберігання трикотажних виробів.

Взуттєві товари. Шкіряне взуття.

Штучні та синтетичні взуттєві матеріали.

Класифікація асортименту взуття за різними ознаками. Характеристика асортименту побутового взуття: повсякденного, модельного, для людей літнього віку, для молоді, для дітей, для різних сезонів. Взуття з юхтових, хромових, штучних і синтетичних шкір, текстильних матеріалів та комбіноване. Розмірно-повнотний асортимент взуття.

Спортивне взуття. Класифікація, асортимент, властивості. Маркування, пакування та зберігання взуття.

Товари культурно-побутового призначення. Поняття про товари культурно-побутового призначення. Значення культтоварів у житті людини та формуванні загальнокультурного рівня суспільства. Потреби, що задовольняють культтоварами, особливості їхнього формування.

Папір, картон та вироби з них.

Споживні властивості та показники якості паперу і картону. Класифікація паперу й картону. Характеристика асортименту паперу для писання, креслення, малювання, друкування та інших видів паперу. Вимоги до якості, пакування та транспортування паперу. Класифікація асортименту виробів з паперу і картону.

Шкільно-письмові та канцелярські товари. Класифікація, споживні властивості шкільно-письмових і канцелярських товарів.

Побутові радіоелектронні товари. Поняття про радіоелектронні товари. Значення цих товарів у житті людини і сучасного суспільства.

Радіоприймачі. Поняття про принципову, монтажну і структурну схему радіоприймачів. Принцип радіо-приймання. Структурна схема супергетеродинного, з УКХ діапазоном та стереофонічного радіоприймача. Споживні властивості, класифікація і характеристика асортименту радіоприймальної апаратури.

Тюнери, конструктивні особливості, споживні властивості та асортимент. Контроль якості радіоприймальної апаратури.

Класифікація й характеристика асортименту телевізорів. Контроль якості та експлуатаційних можливостей телевізорів в умовах торгівлі. Апаратура для запису і відтворення звуку та зображення. Апаратура для відтворення механічного запису звуку. Програвачі звукових компакт-дисків – класифікація, параметри, асортимент.

Апаратура для магнітного запису і відтворення звуку. Основні поняття про будову і принцип дії.

Апаратура для відеозапису і відтворення звуку та зображення.

Комбінована радіоелектронна апаратура. Конструктивні особливості, експлуатаційні можливості, асортимент.

Іграшки. Роль іграшок у вихованні дітей. Огляд розвитку виробництва іграшок в Україні і за кордоном. Споживні властивості іграшок.

Класифікація за різними ознаками. Фактори, які впливають на формування споживних властивостей та якість іграшок.

Ялинкові прикраси. Групування і характеристика асортименту за вихідними матеріалами й видами обробки. Вимоги та оцінка якості ялинкових прикрас та іграшок у торгівлі.

Спортивні товари. Характеристика інвентарю і знаряддя для гімнастики, легкої і важкої атлетики. Асортимент, споживні властивості. Характеристика асортименту предметів і знаряддя для туризму та альпінізму. Інвентар для зимових видів спорту і для спортивних поєдинків та ігор. Основні споживні властивості. Контроль якості товарів для спорту і туризму в торгівлі.

Загальні групування товарів для полювання і рибальства. Спорядження для полювання та стрілецького спорту.

2. ОРІЄНТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

2.1. Дисципліна «Економіка підприємства»

1. Поняття підприємства, їх класифікація.
2. Добровільні та інституціональні об'єднання підприємств, їх типи.
3. Поняття ринку, його види і функції.
4. Персонал підприємства, його класифікація і структура.
5. Показники використання персоналу.
6. Визначення чисельності окремих категорій працівників.
7. Розрахунок чисельності робітників-відрядників.
8. Розрахунок чисельності робітників-погодинників, інших категорій працюючих.
9. Продуктивність праці, її зміст та визначення.
10. Оплата праці, її економічний зміст.
11. Функції заробітної плати.
12. Характеристика основної та додаткової заробітної плати.
13. Форми і системи оплати праці.
14. Тарифна система, її характеристика.
15. Сутність і види капіталу.
16. Класифікація і структура основних фондів.
17. Вартісна оцінка основних фондів.
18. Спрацювання основних фондів, види зносу.
19. Відтворення основних виробничих фондів.
20. Амортизація основних фондів, її визначення.
21. Характеристика основних методів нарахування амортизації.
22. Показники використання основних фондів.
23. Основні шляхи покращення використання основних фондів.
24. Склад і структура оборотних фондів.
25. Поняття нематеріальних ресурсів.
26. Об'єкти промислової власності.
27. Об'єкти, що охороняються авторським правом і суміжними правами.
28. Методи оцінки вартості нематеріальних активів та їх амортизація.
29. Поняття оборотних коштів, їх склад та структура.
30. Нормування оборотних коштів.
31. Визначення середніх залишків оборотних коштів.
32. Основні показники рівня ефективності використання оборотних коштів.
33. Основні принципи організації виробничого процесу.
34. Організаційні типи виробництва та їх характеристика.
35. Виробничий цикл, його характеристика і структура.
36. Система технічного обслуговування виробництва.
37. Виробнича потужність підприємства, її визначення.
38. Характеристика потужності годинної, середньодобової, річної та встановленої.

39. Розрахунок показників використання виробничої потужності.
40. Загальна характеристика продукції (послуг).
41. Склад та структура витрат.
42. Класифікація витрат на виробництво.
43. Управління витратами.
44. Групування витрат за економічними елементами, його характеристика.
45. Групування витрат за статтями калькуляції.
46. Калькування окремих видів продукції чи послуг та методика їх обчислення.
47. Поняття доходу підприємства, його види.
48. Роль тарифів у формуванні фінансових результатів діяльності комунальних підприємств.
49. Прибуток, його визначення та види.
50. Рентабельність, її економічна суть й порядок визначення.

2.2. Дисципліна «Комерційне товарознавство»

1. Товар як об'єкт комерційної діяльності.
2. Споживні властивості товарів і показники що їх визначають.
3. Класифікація товарів як метод товарознавства.
4. Кодування товарів.
5. Категорії нормативних документів зі стандартизації, види стандартів.
6. Система сертифікації в Україні.
7. Оцінка якості товарів (градація та дефекти).
8. Якість товарів – основна складова їх конкурентноздатності.
9. Основні поняття та класифікація асортименту товарів.
10. Фактори формуючі асортимент, управління асортиментом.
11. Засоби для прання і миття.
12. Засоби для чищення і полірування.
13. Класифікація і характеристика асортименту пластичних мас.
14. Класифікація асортименту виробів з пластичних мас.
15. Якість товарів з пластичних мас.
16. Види, класифікація та властивості будівельних матеріалів.
17. Мінеральні в'язучі матеріали і вироби на їх основі.
18. Матеріали і вироби зі скла.
19. Деревинні будівельні матеріали.
20. Матеріали на основі паперу.
21. Металеві матеріали і вироби.
22. Класифікація і характеристика асортименту скляних виробів.
23. Класифікація і характеристика асортименту керамічного посуду.
24. Класифікація асортименту побутових електричних товарів.
25. Машини й прилади для зберігання і заморожування продуктів.
26. Машини й прилади для обробки білизни.
27. Електричні кухонні машини для обробки продуктів.
28. Прилади для прибирання приміщень та для підтримання мікроклімату.

29. Класифікація асортименту меблів.
30. Характеристика асортименту і споживчих властивостей радіоприймальної апаратури.
31. Характеристика асортименту і споживчих властивостей телевізорів
32. Класифікація іграшок, характеристика асортименту.
33. Класифікація швейних виробів.
34. Класифікація асортименту трикотажних виробів.
35. Показники якості, контроль якості швейних, трикотажних виробів.
36. Класифікація та характеристика асортименту взуття.
37. Класифікація асортименту товарів для спорту і туризму.
38. Класифікація асортименту борошна, круп, макаронних виробів
39. Класифікація асортименту хлібобулочних виробів.
40. Класифікація овочів, фруктів.
41. Класифікація асортименту кондитерських товарів.
42. Карамельні вироби.
43. Цукерки, ірис, драже.
44. Борошняні кондитерські вироби.
45. Класифікація асортименту смакових товарів:
46. Чай і чайні напої, кава і кавові напої.
47. Класифікація асортименту жирів і жирових продуктів, молока і молочних продуктів.
48. Товарна характеристика молока, молочних товарів.
49. М'ясні копченості, ковбасні вироби, м'ясні консерви.
50. Класифікація асортименту рибних консервів.

3. СТРУКТУРА ЗАВДАННЯ ДЛЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ Варіант № 1

для фахових вступних випробувань
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
спеціалізації «Комерційна діяльність»

Завдання I. Дайте визначення (60 балів):

а) Амортизація	г) Емаль
б) Обігові кошти	д) Якість товарів
в) Рентабельність виробу	е) Мельхіор

Завдання II. Виберіть одну правильну відповідь (40 балів)

1. Підприємство набуває прав юридичної особи з дня ...

- а) укладання і підписання установчих документів
- б) відкриття розрахункового рахунку у банку
- в) державної реєстрації
- г) виготовлення печатки підприємства

2 До категорії службовців відносяться працівники, які...

- а) займаються інженерно-технічними та економічними роботами
- б) зайняті безпосередньо у процесі виробництва та надання матеріальних благ
- в) обіймають посади керівників структурних підрозділів підприємства
- г) здійснюють підготовку та оформлення документації, обік і контроль

3. До не грошових методів мотивації результативної діяльності працівників належать...

а) гнучкі робочі графіки	б) оплата навчання
в) доплата за стаж	г) пільгове користування житлом

4. У процесі виробництва оборотні фонди підприємства...

- а) змінюють свою споживчу вартість
- б) зберігають свою споживчу вартість
- в) повністю втрачають свою споживчу вартість
- г) узагалі її не мають

5. Прибуток – це...

- а) виручка від підприємницької діяльності за вирахуванням матеріальних і прирівняних до них витрат
- б) частина виручки, що залишається після відшкодування усіх витрат на виробничу і комерційну діяльність
- в) виручка від підприємницької діяльності
- г) дохід підприємства

6. Валова продукція - це...

- а) обсяг товарної продукції на складі підприємства
- б) товарна продукція зменшена на величину незавершеного виробництва
- в) обсяг реалізованої продукції, мінус незавершене виробництво
- г) обсяг товарної продукції збільшеної чи зменшеної на величину незавершеного виробництва

7. Рівень фізичного спрацювання основних виробничих фондів підприємства визначають...

- а) за фактичним строком служби
- б) за оптимальним строком служби
- в) за питомою вагою перенесеної вартості
- г) за питомою вагою списаних основних фондів

8. Що означає термін «економіка»?

1. наука про ведення господарства
2. наука про взаємодію суспільства та оточуючого середовища
3. наука, що вивчає людину та її діяльність в умовах сучасного виробництва з метою оптимізації знарядь, умов і процесу праці

9. Право розпоряджатися виробленою продукцією належить...

- а) найманим робітникам
- б) кредиторам
- в) дебіторам
- г) співробітникам підприємства

10. Збільшення екстенсивного завантаження устаткування можливо за рахунок...

- а) запровадження нової технології
- б) інтенсифікації виробничих процесів
- в) скорочення простоїв устаткування
- г) технічного удосконалення устаткування

Завдання III. Вирішити задачу (40 балів)

Визначити чисельність робітників-відрядників, якщо:

- норма часу на виготовлення одиниці виробу складає 2,6 год.
- об'єм виробничої програми - 20000 од.
- час по балансу - 1820 год.
- коефіцієнт виконання норм виробки 1,12.

Завдання IV. Розв'язати виробничу ситуацію (на вміння користуватись ЗУ «Про захист прав споживачів»)(30 балів)

До працівників магазину «Технополіс» звернувся покупець з проханням надати йому сертифікат відповідності на відеомонітор. У проханні було відмовлено, мотивуючи тим, що товар імпортований і сертифікат не передбачений. Чи правомірні дії працівників магазину? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання V. Скласти повну комерційну характеристику запропонованого зразка товару побутової хімії за наступною формою (30 балів):

1.	Вид	
2.	Назва виробу	
3.	Група	
4.	Функціональне використання	
5.	Консистенція	
6.	Вид пакування, ємність	
7.	Повнота і чіткість маркування	
8.	Висновок про якість	

Розглянуто та затверджено на засіданні циклової комісії

Протокол № __ від « __ » _____ 2019 року

Голова ЦК _____ Г.В Непочатова

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ знань абітурієнтів при складанні фахового випробування

Фахове випробування на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціалізації «Комерційна діяльність» для випускників ПТНЗ на базі кваліфікованого робітника проводиться під час проведення вступної кампанії, згідно зі складеним розкладом.

Для перевірки знань та навичок абітурієнтів складено 20 варіантів завдань для фахового вступного випробування. Кожний білет містить 5 видів завдань:

I. Тестові завдання відкритої форми на визначення певних понять (3 тести відкритої форми з дисципліни «Економіка підприємства» та 3 тести з дисципліни «Комерційне товарознавство»).

II. Тестові завдання закритої форми «Виберіть одну правильну відповідь» (10 тестів закритої форми з дисципліни «Економіка підприємства»)

III. Задачі з дисципліни «Економіка підприємства»

IV. Виробнича ситуація (на вміння користуватись ЗУ «Про захист прав споживачів»).

V. Складання повної комерційної характеристики запропонованого зразка.

Виконання кожного завдання оцінюється окремо. За правильне (частково правильне) виконання завдань можна отримати:

Завдання I. При перевірці відповідей абітурієнта на теоретичні питання оцінюється загальний рівень володіння нормативним матеріалом з дисциплін «Економіка підприємства» та «Комерційне товарознавство».

Для оцінювання відповідей на кожне теоретичне питання застосовуються такі критерії:

9-10 балів	абітурієнт продемонстрував системне і глибоке знання програмного матеріалу, чітке володіння понятійним апаратом; грамотно розкрив сутність певного визначення
7-8 балів	абітурієнт продемонстрував добре знання програмного матеріалу та понятійного апарату, але були незначні помилки у відповіді
5-6 балів	абітурієнт показав посереднє знання основного програмного матеріалу, всі відповіді носили поверхневий характер
0 - 4 бали	абітурієнт має значні прогалини у знанні основного програмного матеріалу; фрагментарно володіє базовими поняттями

Максимальна оцінка за 6 тестових завдань цієї групи - 60 балів.

Завдання II. Правильна відповідь на одне тестове завдання закритої форми з однією правильною відповіддю оцінюється в 4 бали.

Максимальна оцінка за всі тестові завдання цієї групи - 40 балів.

Завдання III. Для оцінювання виконання розрахунково-аналітичного завдання використовуються такі критерії:

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень абітурієнтів
35-40 балів	абітурієнт правильно розв'язав задачу з повним викладенням порядку її розв'язання та глибокою обґрунтованістю відповіді за результатами розрахунків
27-34 бали	абітурієнт правильно розв'язав задачу з неповним викладенням порядку її розв'язання або недостатньо глибокою обґрунтованістю відповіді за результатами розрахунків; з незначними арифметичними помилками
19-26 балів	абітурієнт розв'язав задачу, але з допущенням кількох арифметичних помилок і неповним викладенням порядку її розв'язання; наявна відсутність висновків за результатами розрахунків
10-18 балів	абітурієнт частково розв'язав задачу з неправильним викладенням міркувань щодо порядку розв'язання
0 балів	абітурієнт задачу не розв'язав або розв'язав неправильно

Максимальна оцінка за виконання задачі - 40 балів.

Завдання IV. Виробнича ситуація на знання ЗУ «Про захист прав споживачів».

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень абітурієнтів
27-30 балів	абітурієнт має системні знання щодо статей ЗУ «Про захист прав споживачів», аргументовано використовує їх, аналізує інформацію, розв'язує виробничу ситуацію та робить обґрунтовані висновки.
21-26 балів	абітурієнт володіє навчальним матеріалом, уміє аналізувати, узагальнювати й систематизувати надану інформацію, наводить і використовує необхідні розділи, статті для розв'язування ситуації.
15-20 балів	абітурієнт має фрагментарні уявлення щодо знання ЗУ «Про захист прав споживачів», може відтворити окремі статті по виробничій ситуації, самостійно складає і записує скорочену умову задачі
0 балів	абітурієнт завдання взагалі не виконав.

Максимальна кількість балів за виконання IV завдання (задачі) – 30 балів.

Завдання V. Складання повної комерційної характеристики товару має вісім показників, визначення кожного оцінюється 2 балами, при наявності вичерпної повної відповіді додаються 4 «бонусних» бали.

Максимальна кількість балів за виконання V завдання – 30 балів.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за умови всіх правильних відповідей – 200 балів (60+40+40+30 +30).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Економіка підприємства

1. Бойчик І.М., Харів М.С., Хопчан М.І. Економіка підприємства: Навчальний посібник. Київ, „Каравела“, 2000.
2. Васильков В. Г. Організація виробництва: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2003. – 600с.
3. Волков О. І., Денисенко М. П., Гречан А. П. та ін. Економіка та організація інноваційної діяльності: Підручник (третє видання). – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 662 с.
4. Господарський кодекс України. – Х.: ТОВ «Одіссей», 2003.-248с.
5. Економіка виробничого підприємництва: Навч. посіб., І. М. Петрович та ін. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2002. -405с.
6. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С. Ф. Покропивного. – Вид. 2-ге, перероб. Та доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 528с.
7. Ильин А. И. Планирование на предприятии. Учебник. – Минск: ООО «Новое знание», 2002
8. Інвестиційно-інноваційна діяльність: теорія, практика, досвід: Монографія/ Денисенко М. П. та ін. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. – 1050 с.
9. Павленко І. А. Економіка і організація інноваційної діяльності: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2004. – 386с.
10. Покропивний С.Ф. (за редакцією) Економіка підприємства. Навчальний посібник. - К.:2005.
11. Покропивний С. Ф., Колот В. М. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2004. – 352с.
12. Прусова Л.Г. Основи ринкової економіки. - К.: РАПО, Поліграф книга, 1993.
13. Савицкая Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. – 3-тє вид., випр. І доп. – К.: Знання. 2007. – 688с.
14. Савчук В. П. Практическая энциклопедия. – 3-е изд. – К.: Companion Group, 2008. – 880с.
15. Тарасенко Н. В. Економічний аналіз. Навчальний посібник. – 4-те видання, стереотипне. – Львів: «Новий світ - 2000», 2006. – 344с.
16. Тарасюк Г. М., Шваб Л. І. Планування діяльності підприємства. Підручник. – К.: Каравела, 2003
17. Шваб Л. І. Економіка підприємства. Навчальний посібник. –К.: “Каравела”, 2007
18. Шваб Л. І. Основи підприємництва. Навчальний посібник. – К.: “Каравела”, 2007
19. Юр'єва Т.П. Економіка підприємства міського господарства: Навчальний посібник - Харків, 2002

Комерційне товарознавство

1. Агбаш В.М. и др. Товароведение непродовольственных товаров. – М.: Экономика, 1983.
2. Алексеев Н.С. Товароведение хозяйственных товаров. – М.: Экономика, 1989.
3. Байдакова Л.І. та ін. Товарознавство. Непродовольчі товари: товари культурно-побутового призначення: Підручник – К.: Вища шк., 2009.
4. Беднарчук М.В., Полікарпов І.С. Товарознавство. Сировини, матеріалів та засобів виробництва. – К.: ЦНЛ., 2006.
5. Болотников А.А. Товароведение. Ч.1: Курс лекцій. – МАУП, 2001.
6. Болотников А.А. Товароведение. Ч.2: Курс лекцій. – МАУП, 2002.
7. Васильев Г.А., Нагапетьянц Н.А. Коммерческое товароведение и экспертиза. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997.
8. Власова А.В. Основи товарознавства непродовольчих товарів. – К.: Навчальний посібник, 2006.
9. Войнаш Л.Г. та інші. Товарознавство непродовольчих товарів. Ч.1. Підручник – К.: НМЦ «Укоопосвіта», 2004.
10. Войнаш Л.Г. та інші. Товарознавство непродовольчих товарів. Ч.2. Підручник – К.: НМЦ «Укоопосвіта», 2004.
11. Зрезарцев М.П. Товарознавство непродовольчих товарів. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009.
12. Николаева М.А. Товароведение потребительских товаров. - М.: Норма, 2000.
13. Оснач О.Ф. Товарознавство. - К.: Центр навчальної літератури, 2004.
14. Оснач О.Ф. Товарознавство. Промислове обладнання, прилади, інструменти. Навчальний посібник. – К.: ЦНЛ, 2007.
15. Пономарьев П.Х., Сирохман І.В. Безопаска харчових продуктів та продовольчої сировини. Навчальний посібник. – К.: Лібра, 1999.
16. Полікарпов І.С., Шийко І.І. Товарознавство електропобутових машин: Посібник – К.: ЦНЛ, 2006.
17. Сирохман І.В. Товарознавство продовольчих товарів. Підручник. – К.: Лібра, 2006.
18. Титаренко Л.Д. Теоретичні основи товарознавства. - К.: Центр навчальної літератури, 2003.
19. Товароведение непродовольственных товаров. Учебное пособие под. ред. В.Е. Сыцко. Минск: Высшая школа, 1999.
20. Товароведение и организация торговли непродовольственными товарами. Учебник /Под ред. А.Н. Неверова – М.: ИПРО, 2000.
21. Товароведение и экспертиза потребительских товаров. Учебник. – М.: ИНФРА – М, 2007.
22. Товароведение потребительских товаров. Навчальний посібник. – М.: «ИД ФОРУМ»: ИНФРА – М, 2008.
23. Товароведение и экспертиза потребительских товаров: Учебник. – М.: ИНФРА-М, 2007.
24. Нормативні документи (ДСТУ, ТУУ) на групи товарів.